

Afasiråd

Råd om kommunikation och bemötande

Afasi är en skada som uppstått i hjärnans språkområden. Afasi innebär tal- och språksvårigheter med varierade svårigheter att:

*Uttrycka sina tankar i tal och skrift.
Förstå det man hör och läser.
Känna igen siffror och att räkna.*

Orsaker till afasi kan vara en propp eller blödning från något av hjärnans blodkärl. Men kan även orsakas av yttre våld samt tumörer och inflammationer i hjärnan.

- ◇ Tala inte över huvudet på den drabbade. Många personer med afasi förstår mycket av vad som sägs även om han/hon inte kan tala själv.
- ◇ Tala långsamt och tydligt men överdriv inte.
- ◇ Tala i enkla meningar om en sak i taget.
- ◇ Vänd dig mot personen när du talar så han/hon kan se Din mun och Dina ansiktsuttryck.
- ◇ Tala en i taget om ni är flera. Undvik att tala i munnen på varandra.
- ◇ Ta Dig tid att lyssna. Avbryt inte och var inte rädd för den tystnad som kan uppstå.
- ◇ Undvik störande ljud eller bullrig miljö. Stäng av radion eller TV:n när ni samtalar.

- ◇ Byt inte samtalsämne för snabbt eller för ofta.
- ◇ Var försiktig med att rätta eller fylla i om personen säger fel eller inte kan få fram det rätta ordet. Däremot kan Du gärna upprepa eller sammanfatta det som har sagts för att undvika missförstånd.
- ◇ Undvik långa samtal om Du märker att personen lätt blir trött. För de flesta personer med afasi är det en stor ansträngning att tala och att koncentrera sig på vad andra säger, och man blir lätt trött.
- ◇ Prova alternativa kommunikationssätt som t ex gester, bilder eller papper och penna.
- ◇ Presentera valbara alternativ. T.ex. vill du ha mjölk eller vatten? Och bekräfta med en fråga, ”menade du vatten?”
- ◇ Ställ motfrågor om Du blir osäker på svaret, många personer med afasi blandar ibland ihop ja- och nej. Ofta brukar kroppsspråket och gesterna vara tydligare.
- ◇ Bortse från felaktiga ord eller felaktigt uttal. Försök förstå VAD personen försöker säga istället för HUR personen säger det.

Tänk även på att:

- ◇ Många personer med hjärnskador är lättrörda. De kan gråta eller skratta till synes utan anledning. Omotiverat skratt eller gråt kan Du lätt avleda, och samtalet kan fortsätta. Självklart ska man dock inte göra detta om det finns anledning till skratt eller gråt.
- ◇ Låtsas inte förstå när Du inte förstår. Kanske kan ni prata om något annat en stund för att senare återkomma till vad personen ville säga.